

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Akersgata 59
Oslo

9. november 2020

DELOITTES INNSPILL TIL HANDLINGSPLANEN FOR FNS BÆREKRAFTSMÅL

Vårt innspill bygger på det vi lærer og erfarer gjennom å jobbe med bærekraft sammen med kundene våre hver dag - både bedrifter, offentlige virksomheter og frivillige organisasjoner. En av de viktigste erfaringene vi har med oss som bakgrunn for våre innspill er arbeidet med *Vores Mål* – et dansk initiativ for å gjøre FNs bærekraftsmål mer relevante for det danske samfunnet, utvikle nasjonale indikatorer for å måle fremgang og bevisstgjøre og mobilisere hele det danske samfunnet til å bidra. Deloitte Danmark har hatt en ledende rolle i dette arbeidet. Vi mener erfaringene fra det arbeidet og ikke minst resultatet av det, er viktige innspill til arbeidet med den norske handlingsplanen.

En av de viktigste rådene vi gir kunder i arbeidet med bærekraftsmål, er at de ikke sprer seg for tynt, at de ikke prøver å gjøre alt på en gang. Det viktigste er derfor å forstå hvor behovet er størst i et bredt interessentperspektiv og hvor mulighetene til å gjøre en forskjell er størst. Hvor er gapet størst mellom dagens virkelighet og ambisjonene virksomheten har for å nå bærekraftsmålene? Det er vanskelig å ta valg, men det er det strategi og handlingsplan handler om. For å få til noe som monner, er det helt nødvendig å mobilisere innenfor de områdene det er viktigst. Tydelige valg gir tydelig retning til arbeidet.

Vi anbefaler at det i arbeidet med handlingsplanen tas noen tydelige valg som setter en felles retning for Norges arbeid. Selv om det må jobbes på bred front for å nå bærekraftsmålene, er det områder som har større og mindre betydning for Norges lokale oppfølging av bærekraftsmålene, og større eller mindre betydning for Norges bidrag til verdensmålene gjennom vårt internasjonale arbeid. Ved å velge de områdene der gapene mellom realitet og ambisjoner er størst og som samtidig har størst betydning, vil regjeringen gi handlingsplanen en retning som det er lett å forholde seg til for næringslivet, for offentlige virksomheter, for enkeltmennesker og for frivillige organisasjoner. Vi anbefaler derfor at handlingsplanen gis en tydelig retning, at den tar noen valg og prioriterer hvor det er spesielt viktig at Norge gjør sin innsats.

Et rammeverk og praktisk rettesnor for innsatsen

Skal handlingsplanen gi merverdi, er det også viktig at den ikke først og fremst blir en opplisting av initiativ som enten er tatt eller som planlegges på ulike politikkområder. Den må være noe mer enn en litteraturstudie og opplisting av andre dokumenter og initiativer. Når det er sagt, opplever vi at det er en sterk etterspørsel etter å forstå sammenhengene og grensesnittene mellom viktige initiativer som bidrar til FNs bærekraftsmål, som f.eks. å redusere barnefattigdom, Klimakur og ny nasjonal strategi for sirkulærøkonomi.

Handlingsplanen bør være en praktisk rettesnor for den nasjonale innsatsen.

Vi ønsker oss en handlingsplan som konkretiserer hvordan hele Norge kan bidra i innsatsen, som viser hvordan offentlig sektor, privat sektor, frivillige organisasjoner, familier og enkeltmennesker kan bidra. Det kan skje gjennom å gjøre det tydelig hvilke forventninger regjeringen har til ulike aktører, gjennom å synliggjøre hvordan ulike aktører kan gjøre en forskjell og gjennom helt konkrete praktiske råd til hvordan disse kan bidra gjennom sin virksomhet og sin hverdag.

Og skal vi lykkes med å mobilisere til innsats blir handlingsplanens form og format et viktig strategisk valg i seg selv – noe som engasjerer og som treffer mange ulike grupper. Vår erfaring er at det ligger et stort potensial å skape engasjement, stolthet og fellesskap i det å bidra til målene – handlingsplanen bør mobilisere til innsats og til en nasjonal dugnad.

Vi må måle fremgangen

Skal en “Call to action” fungere må folk vite hva de skal oppnå, de må vite hvor de står og om innsatsen gir resultater. En sentral del av handlingsplanen bør derfor være å utvikle norske indikatorer som gjør det mulig å måle hvordan Norge gjør det. Noen indikatorer er tilgjengelige i dag. SSB har gjort en god jobb med å samle disse. På andre områder er det et klart behov for å utvikle supplerende norske indikatorer.

Deloitte mener det trengs et helhetlig indikatorsett som legger størst vekt på de høyest prioriterte områdene og som er relevante i en norsk kontekst. Det vil legge til rette for gode, kunnskapsbaserte diskusjoner om hvordan vi lykkes med innsatsen underveis. Med et målt utgangspunkt – en baseline- vil vi kunne måle fremgangen vår over tid og få et kunnskapsbasert grunnlag for utviklingen av virkemidlene. Det setter oss bedre i stand til å styre innsatsen vår enten vi styrer landet, en kommune, en bedrift eller en frivillig organisasjon.

Indikatorene må samtidig være relevante i en norsk sammenheng. Indikatorer som måler barnefattigdom, må nødvendigvis være forskjellige i Norge og Sudan. Tilsvarende må indikatorer som måler likestilling være forskjellige i Norge og Jemen.

Med en slik tilnærming vil virkemidlene i hovedsak utvikles og vedtas i egne initiativ utenfor handlingsplanen mens målsettingene og verktøyene for å måle framdriften mot målene ligger i handlingsplanen.

I Deloittes møte med norske kommuner opplever vi et sterkt ønske om at staten utvikler en indikatorsett som kommunesektoren kan ta i bruk. Både fordi de da slipper å gjøre det selv og fordi vi på den måten unngår 356 ulike måter å måle fremgangen på. Et felles indikatorsett gjør det mulig for kommunene å sammenlikne seg med hverandre, gjør det lettere å lære av hverandre og mulig for innbyggerne å se hvordan deres kommune gjør det på ulike områder.

Et tilsvarende behov hører vi fra bedriftene vi jobber med. Vår erfaring er at norske bedrifter ønsker relevante indikatorer for å kunne måle sin egen framgang og ikke minst for å kunne sammenlikne sin egen innsats med andre tilsvarende bedrifter. Det gir mening til bærekraftsarbeidet og kan brukes som argument for hvorfor bærekraftsbevisste kunder skal velge akkurat dem. Det er en konkurranse vi tror alle ønsker mer av.

Oppsummering

I Danmark har man gjennom et bredt samarbeid mellom ulike aktører utviklet *Vores Mål* med bredt forankrede indikatorsett for hvert mål og delmål. Vi anbefaler at man justert for norske forhold og det arbeidet som allerede er gjort, gjør noe tilsvarende i Norge. Sammen med en klar prioritering av de viktigste områdene, kan det skape engasjement og fungere som en rettesnor for Norges samlede innsats for bærekraftsmålene. Det vil også være et felles referansepunkt for offentlig sektor, næringslivet og sivilsamfunnet.

Oppsummert er våre råd:

- Sett en tydelig retning, prioriter områder der det er spesielt viktig at Norge styrker sin innsats.
- La handlingsplanen bli et rammeverk og en praktisk rettesnor for den nasjonale innsatsen.
- Lag nasjonale, relevante indikatorer som konkret måler Norges fremgang med å nå de 17 målene og 169 delmålene, ut ifra et definert og målbart utgangspunkt for hver indikator.
- Bruk tydelige prioriteringer, indikatorer og eksempler på godt arbeid som en inspirasjon for innsatsen til de ulike aktørene i samfunnet.

Med vennlig hilsen
Deloitte AS

Hanne Solem og Eirik Lae Solberg
Senior Manager og Director